

Podpůrná opatření

* Mgr. Marika Kropíková

Podpůrná opatření prvního stupně

- * představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu.
- * Podpůrná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost.

-
- (1) Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola žákovi využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Podpůrná opatření prvního stupně – obecně

Podpůrná opatření **prvního stupně** slouží ke kompenzaci **mírných obtíží** ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení; zahrnují také podporu žáků z důvodů akcelerovaného vývoje školních dovedností.

Úpravy ve vzdělávání žáka navrhují pedagogičtí pracovníci, přitom spolupracují s pedagogickým pracovníkem poskytujícím poradenské služby ve škole (dále jen „poradenský pracovník školy“) a **zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka**. Obtíže žáka jsou dále vyvolané zejména aktuálně nepříznivým zdravotním nebo psychickým stavem, případně se jedná o dlouhodobé problémy malého rozsahu a intenzity. Škola zohledňuje sociální status, vztahovou síť žáka a jeho sociální a rodinné prostředí.

Pokud **žák dochází do školského zařízení, které se podílí na vzdělávání žáka** (zejména v případě zájmového vzdělávání) a charakter jeho obtíží to vyžaduje, informuje škola tato zařízení o charakteru podpory žáka školou, tak aby i tato zařízení respektovala vzdělávací potřeby žáka.

Podpůrná opatření směřují k naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáka, které nevyžadují opatření s normovanou finanční náročností, přitom pokud jsou účelné, mohou podporovat žáka v celém průběhu jeho vzdělávání.

PODMÍNKY K ZAJIŠTĚNÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ

- Zpracování plánu pedagogické podpory
- Pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a vyhodnocování zvolených postupů
- Materiální podpora se poskytuje podle podmínek školy
- Prostředky pedagogické podpory žáka, zejména didaktické úpravy průběhu vyučování a práce s učivem.

PORADENSKÁ POMOC ŠKOLY A ŠKOLSKÉHO PORADENSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Poskytování poradenské pomoci ve škole zajišťují zejména **poradenští pracovníci školy**: školní metodik prevence se věnuje péči o žáky s rizikovým chováním a prevenci rizikového chování, výchovný poradce se věnuje podpoře žáků a pedagogických pracovníků při vzdělávání žáků s potřebou uplatňování podpůrných opatření, pokud ve škole pracuje školní psycholog nebo školní speciální pedagog, tak se podílí na poskytování poradenských služeb i realizaci předmětu speciálně pedagogické péče.

Poradenský pracovník školy spolupracuje s dalšími pedagogickými pracovníky, zejména s třídními učiteli, a zajišťuje pravidelnou komunikaci se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem. Pravidelně komunikuje se školskými poradenskými zařízeními, která zajišťují návrhy podpůrných opatření a podílejí se na jejich realizaci ve školách. Školy a školská zařízení, která se podílejí na vzdělávání žáka, postupují za účelem jeho podpory ve vzájemné součinnosti.

NORMOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST

Bez normované finanční náročnosti.

FORMA VZDĚLÁVÁNÍ

Forma vzdělávání je volena na základě věku žáka a tomu odpovídajícího stupně vzdělávání a podle požadavků na organizaci jeho vzdělávání, které vždy respektují speciální vzdělávací potřeby žáka nebo jiné závažné důvody na straně žáka.

VÝCHODISKA PRO POSKYTOVÁNÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ

Pozorování v hodině, rozhovor (se žákem nebo zákonným zástupcem žáka).

Prověřování znalostí a dovedností žáka a reflexe jeho výsledků.

Analýza procesů, výkonů a výsledků činností žáka, využívání portfolia žákovských prací.

Analýza domácí přípravy žáka a dosavadního pedagogického působení školy.

PŘÍKLADY PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ V PRVNÍM STUPNI

1. Metody výuky

Zvolené metody práce podporují kvalitu *poznávacích procesů žáka*, zvláště pak aparátu řídicího **osvojování učiva (myšlení, pozornost, paměť)**, rozvíjejí a podporují **preferované učební styly žáka**, **respektují míru nadání žáka a jeho specifika**.

Orientují se na rozvíjení **informačně receptivních metod** zaměřených na **rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem, dále na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování. Preferují řešení typových úloh a problémů.**

Aktivizují a motivují žáka, upevňují pracovní návyky.

Klade se důraz na individualizaci výuky (zahrnuje zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.).

Volí se taková forma práce, která umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby, respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů.

Zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění.

Ve vyučovací hodině se věnuje větší pozornost formám a metodám výuky, struktuře vyučovací hodiny, přiměřenosti vyučování, logické organizaci a srozumitelnosti předkládaného učiva, motivaci k učení a opakování základních principů učiva, které směřuje ke zvyšování koncentrace pozornosti žáka a ke zlepšení jeho motivace; současně je zohledňován sociální status a vztahová síť žáka a prostředí, ze kterého žák přichází do školy.

PŘÍKLADY PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ V PRVNÍM STUPNI

1. Metody výuky

Zvolené metody práce podporují kvalitu *poznávacích procesů žáka*, zvláště pak aparátu řídicího **osvojování učiva (myšlení, pozornost, paměť)**, **rozdvíjejí a podporují preferované učební styly žáka, respektují míru nadání žáka a jeho specifika.**

Orientují se na rozvíjení **informačně receptivních metod** zaměřených na **rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem, dále na reprodukční metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování. Preferují řešení typových úloh a problémů.**

Aktivizují a motivují žáka, upevňují pracovní návyky.

Klade se důraz na individualizaci výuky (zahrnuje zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifik žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.).

Volí se taková forma práce, která umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby, respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů.

Zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění.

Ve vyučovací hodině se věnuje větší pozornost formám a metodám výuky, struktuře vyučovací hodiny, přiměřenosti vyučování, logické organizaci a srozumitelnosti předkládaného učiva, motivaci k učení a opakování základních principů učiva, které směřuje ke zvyšování koncentrace pozornosti žáka a ke zlepšení jeho motivace; současně je zohledňován sociální status a vztahová síť žáka a prostředí, ze kterého žák přichází do školy.

<p>2. Úprava obsahu výstupů vzdělávání</p>	<p>Obohacování učiva (dílčích výstupů) nad rámec školního vzdělávacího programu, formy obohacování se volí nejčastěji pro nadané a mimořádně nadané žáky podle charakteru jejich nadání. Cílem tohoto postupu je učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace, stimulovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí.</p> <p>Výstupy vzdělávání se neupravují.</p>
--	---

<p>3. Organizace výuky</p>	<p>Pro podporu žákovy práce se doporučuje zejména:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nastavení pravidel průběhu a struktury vyučovací hodiny (střídání forem a činností během výuky), - změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků, - diferenciaci výuky, skupinová a kooperativní výuka, - zohlednění postavení žáka ve skupině (třídě), - nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka, - organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně odborných exkurzí a stáží.
----------------------------	--

4. Hodnocení

Využívání různých **forem** hodnocení, práce **s kritérii** hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na:

1. podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,
2. zohlednění akcelerovaného vývoje nadaných žáků v práci s učivem.
3. Podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení).

Hodnocení vždy musí zohledňovat sociální kontext, ve kterém probíhá, a směřovat nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání.

6. Pomůcky

Běžné učebnice a učební pomůcky.

5. Intervence školy	5.1 Přímá podpora	Etapa přímé podpory žáka ve výuce učitelem nebo jiným pedagogickým pracovníkem. Slouží ke zmapování možných forem podpory žáka. Pokud nepostačuje tato forma podpory a žákovi obtíže vyžadují součinnost více pedagogických pracovníků, je vytvářen plán pedagogické podpory (PLPP).
	5.2 Plán pedagogické podpory	Etapa plánu pedagogické podpory ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, v součinnosti s poradenskými pracovníky školy; slouží k poskytování organizované podpory žákova vzdělávání, k pravidelnému vyhodnocování účinnosti zvolených opatření školy.
	5.3 Metodická podpora	Poskytování metodické a konzultační podpory pedagogickým pracovníkům, žákům a zákonným zástupcům žáků – ze strany poradenských pracovníků školy.
	5.5 Navrhovatel a koordinátor opatření	Škola na základě podnětu pedagogických pracovníků školy, zletilých žáků nebo zákonných zástupců žáků informuje pedagogické pracovníky, kteří se podílejí na vzdělávání žáka, a zákonné zástupce o úpravách postupů ve vzdělávání žáka. Vychází se z konzultace školy a zákonných zástupců o postupech vzdělávání, s cílem spolupráce na řešení problému žáka, předpokládá se i nespolupracující žák nebo zákonný zástupce žáka. Spolupráce uvnitř školy Ředitel školy pověří koordinací plánu pedagogické podpory třídního učitele, učitele předmětu nebo poradenského pracovníka školy.

5. Intervence školy	5.1 Přímá podpora	Etapa <u>přímé podpory žáka ve výuce učitelem nebo jiným pedagogickým pracovníkem</u> . Slouží ke zmapování možných forem podpory žáka. Pokud nepostačuje tato forma podpory a žákovi obtíže vyžadují součinnost více pedagogických pracovníků, je vytvářen plán pedagogické podpory (PLPP).
	5.2 Plán pedagogické podpory	Etapa <u>plánu pedagogické podpory ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, v součinnosti s poradenskými pracovníky školy</u> ; slouží k poskytování organizované podpory žákova vzdělávání, k pravidelnému vyhodnocování účinnosti zvolených opatření školy.
	5.3 Metodická podpora	Poskytování <u>metodické a konzultační podpory pedagogickým pracovníkům, žákům a zákonným zástupcům žáků – ze strany poradenských pracovníků školy</u> .
	5.5 Navrhovatel a koordinátor opatření	Škola na <u>základě podnětu pedagogických pracovníků školy, zletilých žáků nebo zákonných zástupců žáků informuje pedagogické pracovníky, kteří se podílejí na vzdělávání žáka, a zákonné zástupce o úpravách postupů ve vzdělávání žáka.</u> Vychází se z konzultace školy a zákonných zástupců o postupech vzdělávání, s cílem spolupráce na řešení problému žáka, předpokládá se i nespolupracující žák nebo zákonný zástupce žáka. Spolupráce uvnitř školy Ředitel školy pověří koordinací plánu pedagogické podpory třídního učitele, učitele předmětu nebo poradenského pracovníka školy.

SHRNUTÍ

I. stupeň podpory - stanovuje a vyhodnocuje škola

- Mírné projevy speciální vzdělávací potřeby žáka ve školní práci
- Návrh podpory – škola, volí prostředky pedagogické podpory
- Individualizace (odlišné postupy práce a didaktické úpravy), pokud se jedná o 1 pedagoga u kterého dítě má problémy
- PLPP (formy, metody práce, pozornost, koncentrace, motivace, hodnocení, x obohacování) - pokud je třeba upravit výuku ve více předmětech

- Max. 3 měsíce, hodnocení posunu, portfolio žáka
- Využívání postupů 3MP
- Využívání školního poradenského pracoviště (VP+ŠMP nebo i školní psycholog/školní speciální pedagog)
- + **pozitivní změna** (metodická podpora pedagoga)
- - **stav beze změny s tendencí ke zhoršení** – doporučení návštěvy ŠPZ

PPLP

3 měsíce

Vyhodnocení specifík žáka a případných drobných obtíží

Cíle, kde, co a jak je třeba u vzdělávání žáka upravit

Podpora VP, ŠMP+ ŠP nebo ŠSP

Spolupráce a předávání informací o žákovi uvnitř školy

Informace průběžně rodiči (zákonný zástupce žáka)

Východiska:

Pozorování ve výuce, strategie učení versus vyučovací styly

Formy přípravy na výuku

Rozhovory U+Ž+DUČ+R